

**Dienst Regulering van het Spoorwegvervoer en
van de Exploitatie van de Luchthaven Brussel-Nationaal**

**Beslissing D-2021-04-S over de vaststelling van de redelijke termijn waarin de verzoeken van
de spoorwegondernemingen om toegang tot dienstvoorzieningen en sporgebonden
diensten moeten beantwoord worden**

Inhoudsopgave

1. Voorwerp	3
2. Feiten en retroacta	3
3. Wettelijke basis	4
4. Analyse	7
4.1. Voorgestelde termijnen in de Ontwerpbeslissing	7
4.2. Reacties van exploitanten op de Ontwerpbeslissing	8
4.2.1. Standpunten van NMBS en beoordeling door de Dienst Regulering	9
4.2.2. Standpunten van Infrabel en beoordeling door de Dienst Regulering	13
4.3. Bepaling van de redelijke termijn voor het verzenden van een ontvangstbevestiging	19
4.4. Bepaling van de redelijke termijn voor het beantwoorden van toegangsverzoeken	20
4.4.1. Redelijke termijn voor ad-hoc toegangsverzoeken	20
4.4.2. Redelijke termijn voor alle andere toegangsverzoeken	21
A. Toepassingsgebied	21
B. Bepaling van de redelijke termijn	22
5. Beslissing	26
6. Beroepsmogelijkheid	28

1. Voorwerp

1. Artikel 9, §4 van de Wet van 30 augustus 2013 houdende de Spoorcodex (hierna “de Spoorcodex”) stelt dat de verzoeken van de spoorwegondernemingen om toegang tot, en levering van diensten in de bijlage 1, punt 2, van de Spoorcodex bedoelde dienstvoorzieningen worden beantwoord binnen een redelijke termijn die door het toezichthoudende orgaan wordt vastgesteld.
2. Bij beslissing D-2016-05-S¹ werd door de Dienst Regulering van het Spoorwegvervoer en van de Exploitatie van de Luchthaven Brussel-Nationaal (hierna de “Dienst Regulering”) op grond van deze bepaling reeds een redelijke termijn bepaald waarbinnen de verzoeken van de spoorwegondernemingen om toegang tot, en levering van diensten in passagiersstations dienen te worden beantwoord.
3. Sinds 1 juni 2019 is de Uitvoeringsverordening (EU) 2017/2177 van de Commissie van 22 november 2017 betreffende de toegang tot dienstvoorzieningen en sporgebonden diensten² (hierna “de Uitvoeringsverordening”) van kracht. Wat de vaststelling van de redelijke termijn voor de beantwoording van toegangsverzoeken betreft, werd in artikel 9 van de Uitvoeringsverordening de bevoegdheid van de Dienst Regulering *ratione materiae* verruimd en gepreciseerd.
4. Deze beslissing heeft tot doel de in artikel 9, §4 van de Spoorcodex en de in artikel 9 van de Uitvoeringsverordening bedoelde redelijke termijn vast te stellen voor het beantwoorden van verzoeken om toegang tot dienstvoorzieningen en sporgebonden diensten. Er zal hierbij tevens worden nagegaan of het nog opportuun is de redelijke termijn te behouden die bij beslissing D-2016-05-S werd vastgelegd voor de passagiersstations.

2. Feiten en retroacta

5. Eind april 2021 heeft de Dienst Regulering via e-mail uitnodigingen verstuurd aan bepaalde exploitanten van dienstvoorzieningen en naar verschillende spoorwegondernemingen, met de bedoeling om met deze partijen informatiesessies te houden over de timing waarin

¹ Beslissing D-2016-05-S “Vaststelling van de redelijke termijn waarbinnen de verzoeken van de spoorwegondernemingen om toegang tot, en levering van diensten in passagiersstations dienen te worden beantwoord”, www.regul.be.

² OJ L 307, 23.11.2017, p. 1–13.

toegangsverzoeken tot dienstvoorzieningen en diensten momenteel behandeld en beantwoord worden.

6. In de loop van de maand mei 2021 heeft de Dienst Regulering concrete besprekingen gehouden met de exploitanten van dienstvoorzieningen die op zijn uitnodiging zijn ingegaan. Tijdens deze meetings werden zij bevraagd over de beantwoordingstermijnen die zij reeds hanteren en welke eventuele aangepaste termijnen haalbaar zouden zijn. In dezelfde maand is er eveneens een vergadering gehouden met één geïnteresseerde goederentransporteur, en dit om informatie te bekomen omtrent diens ervaringen en verwachtingen met betrekking tot de antwoordtermijn van toegangsverzoeken tot dienstvoorzieningen en diensten die door zijn spooronderneming worden ingesteld.
7. Tussen 4 augustus en 15 september 2021 is via de website van de Dienst Regulering een publieke consultatie georganiseerd over diens voorstel van beslissing (hierna de “Ontwerpbeslissing”) met betrekking tot de redelijke termijn waarin toegangsverzoeken tot dienstvoorzieningen en spoorgebonden diensten moeten worden beantwoord. Alle belanghebbende partijen in de spoorsector werden uitgenodigd om op deze consultatie te reageren.
8. Op 7 september 2021 heeft de Dienst Regulering de schriftelijke reactie van NMBS ontvangen. Op 15 september ontving hij die van Infrabel. De standpunten van deze partijen worden later in deze beslissing door de Dienst Regulering verwerkt en beoordeeld. Argumenten die door de Dienst Regulering weerhouden worden, worden in acht genomen bij de bepaling van de uiteindelijke redelijke termijn.

3. Wettelijke basis

9. Artikel 9, § 4 van de Spoorcodex stelt dat:

“De verzoeken van de spoorwegondernemingen om toegang tot, en levering van diensten in de bijlage 1, punt 2, van bedoelde dienstvoorziening worden beantwoord binnen een redelijke termijn die door het toezichthoudende orgaan wordt vastgesteld. (...)”

10. Artikel 2bis van het koninklijk besluit van 25 oktober 2004 tot oprichting van de Dienst Regulering van het Spoorwegvervoer en tot vaststelling van zijn samenstelling en het statuut dat van toepassing is op zijn leden, bepaalt dat de Dienst Regulering het toezichthoudend orgaan is bedoeld in artikel 9, §4 van de Spoorcodex.

11. Artikel 9 van de Uitvoeringsverordening luidt als volgt:

“1. Na ontvangst van alle nodige informatie beantwoordt de exploitant van een dienstvoorziening een verzoek om toegang tot en voor de levering van diensten in dienstvoorzieningen als genoemd in punt 2 van bijlage II bij Richtlijn 2012/34/EU binnen een redelijke termijn, die door de toezichthoudende instantie is bepaald overeenkomstig artikel 13, lid 4, van Richtlijn 2012/34/EU. Er kunnen verschillende termijnen worden vastgesteld voor verschillende soorten dienstvoorzieningen en/of diensten.

(...)

4. Bij de vaststelling overeenkomstig artikel 13, lid 4, van Richtlijn 2012/34/EU van de termijnen voor ad- hocverzoeken om toegang tot dienstvoorzieningen en diensten als genoemd in bijlage II, punt 2, punten a) tot en met d) en f) tot en met i), houden toezichthoudende instanties rekening met de termijnen van artikel 48, lid 1, van Richtlijn 2012/34/EU. Wanneer toezichthoudende instanties voor dergelijke ad-hocverzoeken geen specifieke termijnen hanteren, beantwoordt de exploitant van een dienstvoorziening het verzoek binnen de in artikel 48, lid 1, van de richtlijn bepaalde termijn.

Wanneer de exploitant van een dienstvoorziening voor de indiening van verzoeken om toegang tot dienstvoorzieningen en spoorgebonden diensten als genoemd in bijlage II, punt 2, onder a) tot en met d) en onder f) tot en met i), een jaarlijkse termijn heeft vastgesteld, stelt de toezichthoudende instantie voor het beantwoorden van laattijdige verzoeken een termijn vast, rekening houdend met de termijnen die de infrastructuurbeheerder voor de behandeling van dergelijke verzoeken hanteert.

(...)

5. Exploitanten van dienstvoorzieningen die aanvullende en ondersteunende diensten aanbieden als genoemd in de punten 3 en 4 van bijlage II bij Richtlijn 2012/34/EU beantwoorden verzoeken om een beroep te doen op dergelijke diensten binnen de door de toezichthoudende instantie vastgestelde termijn of, wanneer daarvoor geen termijn is bepaald, binnen een redelijke termijn.

(...)”.

12. In Bijlage II, punten 2, 3 en 4 van de Richtlijn 2012/34/EU van het Europees Parlement en de Raad van 21 november 2012 tot instelling van één Europese spoorwegruimte³ (hierna “de Recast”) staat het volgende⁴:

³ OJ L 343, 14.12.2012, p. 32–77.

“2. Er wordt toegang verleend, met inbegrip van toegang via het spoor, tot de hiernavolgende dienstvoorzieningen, indien deze bestaan, en tot de diensten verleend in die voorzieningen:

a) passagiersstations, de gebouwen en andere voorzieningen daarvan, met inbegrip van de weergave van reisinformatie en passende locaties voor diensten in verband met kaartverkoop;

b) vrachtterminals;

c) rangeerstations en vormingsstations, met inbegrip van rangeervoorzieningen;

d) remisestations;

e) onderhoudsvoorzieningen, met uitzondering van dienstvoorzieningen voor groot onderhoud welke uitsluitend zijn bestemd voor hogesnelheidstreinen of andere typen rollend materieel waarvoor specifieke voorzieningen nodig zijn;

f) andere technische voorzieningen, met inbegrip van schoonmaak- en wasvoorzieningen;

g) met de spooractiviteiten verbonden zeehaven- en binnen haven voorzieningen;

h) hulp- en ondersteuningsvoorzieningen;

i) tankinstallaties en levering van brandstof in deze voorzieningen, waarbij de heffingen voor het gebruik van de tankinstallaties op de factuur afzonderlijk van de heffingen voor de levering van brandstof tot uitdrukking komen.

3. De aanvullende diensten kunnen omvatten:

a) tractiestroom, waarvan de prijs op de factuur afzonderlijk van de vergoeding voor het gebruik van de elektrische voedingsinstallatie wordt vermeld, onverminderd de toepassing van Richtlijn 2009/72/EG;

b) voorverwarmen van passagierstreinen;

c) speciaal opgestelde overeenkomsten voor:

— de controle op het vervoer van gevaarlijke stoffen,

— ondersteuning bij het laten rijden van speciale treinen.

4. Ondersteunende diensten kunnen omvatten:

a) toegang tot het telecommunicatienet;

b) levering van aanvullende informatie;

c) technische keuring van het rollende materieel;

d) diensten in verband met kaartverkoop in passagiersstations;

e) diensten voor groot onderhoud die worden verleend in onderhoudsvoorzieningen welke zijn bestemd voor hogesnelheidstreinen of andere typen rollend materieel waarvoor specifieke voorzieningen nodig zijn”.

⁴ De bepalingen uit bijlage II van de Recast zijn integraal en in dezelfde volgorde overgenomen in bijlage 1 van de Spoorcodex, waarnaar in artikel 9, §4 van de Spoorcodex verwezen wordt. Wanneer in deze beslissing bijlage II van de Recast gebruikt wordt, zullen met het oog op de leesbaarheid van deze tekst de overeenstemmende bepalingen uit bijlage 1 van de Spoorcodex niet vermeld worden, aangezien zij identiek zijn.

4. Analyse

13. De bevoegdheid van de Dienst Regulering om de redelijke termijn voor de beantwoording van toegangsverzoeken tot dienstvoorzieningen en diensten vast te leggen, is zoals reeds gezegd door de Uitvoeringsverordening verder uitgebreid. Het toepassingsgebied van deze bevoegdheid is dus niet langer beperkt tot de in artikel 9, §4 van de Spoorcodex bedoelde toegangsverzoeken. Gelet op de rechtstreekse werking van de Uitvoeringsverordening zal de Dienst Regulering zijn hiernavolgende analyse dan ook hoofdzakelijk baseren op grond van de bepalingen uit deze verordening.
14. De Dienst Regulering heeft in de Ontwerpbeslissing reeds een voorstel van redelijke termijn gedaan, dat hieronder eerst samengevat wordt. Daarna worden de reacties van de reagerende exploitanten weergegeven, alsook de beoordeling ervan door de Dienst Regulering. In laatste instantie worden de definitieve termijnen bepaald, rekening houdend met het initiële voorstel van de Dienst Regulering en de weerhouden argumenten van de exploitanten.

4.1. Voorgestelde termijnen in de Ontwerpbeslissing

15. De Dienst Regulering heeft in de Ontwerpbeslissing die ter publieke consultatie werd voorgelegd de volgende redelijke termijnen voorgesteld:

A) De termijn voor het versturen door de exploitant van een ontvangstbevestiging aan de aanvrager, waarbij hem wordt meegedeeld of zijn toegangsverzoek al dan niet volledig is, bedraagt 5 (vijf) werkdagen. Indien de aanvraag onvolledig is, vraagt de exploitant binnen deze termijn om de ontbrekende informatie;

B) De termijn voor de beantwoording van ad-hoc toegangsverzoeken door exploitanten van dienstvoorzieningen bedraagt 5 (vijf) werkdagen, en dit voor de dienstvoorzieningen en diensten opgesomd in bijlage II, punt 2, punten a) tot en met d) en f) tot en met i) van de Recast. Indien de toegangsaanvraag volledig is hoeft de onder A) bedoelde ontvangstbevestiging niet verstuurd te worden. Indien de toegangsaanvraag onvolledig is, vraagt de exploitant tijdig om de ontbrekende informatie ten einde binnen de 5 (vijf) werkdagen het ad-hocverzoek te kunnen beantwoorden;

C) De termijn voor de beantwoording van verzoeken om toegang tot en voor de levering van diensten in dienstvoorzieningen uit punt 2 van bijlage II van de Recast (artikel 9 punt 1 van de Uitvoeringsverordening juncto artikel 9, §4 van de Spoorcodex) bedraagt 30 (dertig)

kalenderdagen, die lopen vanaf de eerste werkdag na de ontvangstbevestiging dat de aanvraag volledig is;

D) De termijn voor de beantwoording van laattijdige verzoeken om toegang tot dienstvoorzieningen en spoorgebonden diensten als genoemd in bijlage II, punt 2, onder a) tot en met d) en onder f) tot en met i) van de Recast, wanneer er een jaarlijkse termijn wordt gehanteerd (artikel 9 punt 4, 2e lid van de Uitvoeringsverordening) bedraagt 30 (dertig) kalenderdagen, die lopen vanaf de eerste werkdag na de ontvangstbevestiging dat de aanvraag volledig is;

E) De termijn voor de beantwoording van verzoeken om toegang tot de aanvullende en ondersteunende diensten uit de punten 3 en 4 van bijlage II van de Recast (artikel 9 punt 5 van de Uitvoeringsverordening) bedraagt 30 (dertig) kalenderdagen, die lopen vanaf de eerste werkdag na de ontvangstbevestiging dat de aanvraag volledig is.

F) Deze beslissing vervangt integraal de beslissing D-2016-05-S betreffende de vaststelling van de redelijke termijn waarbinnen de verzoeken van de spoorwegondernemingen om toegang tot, en levering van diensten in passagiersstations dienen te worden beantwoord;

G) De termijnen bepaald onder A) tot en met E) zullen door de Dienst Regulering in de toekomst verder geëvalueerd worden en indien nodig, aangepast;

H) De exploitanten van dienstvoorzieningen nemen de hierboven onder A) tot en met E) vastgelegde redelijke termijn die van toepassing is op toegangsaanvragen tot hun dienstvoorziening(en) en/of dienst(en) onmiddellijk op in de beschrijving van de dienstvoorziening, conform artikel 4 punt 2, f) van de Uitvoeringsverordening.

4.2. Reacties van exploitanten op de Ontwerpbeslissing

16. Op de Ontwerpbeslissing heeft de Dienst Regulering twee schriftelijke reacties van exploitanten ontvangen, met name van NMBS en van Infrabel. Hieronder worden deze reacties weergegeven, alsook de beoordeling ervan door de Dienst Regulering.

4.2.1. Standpunten van NMBS en beoordeling door de Dienst Regulering

Termijn voor de beantwoording van ad-hoc-toegangsverzoeken

17. NMBS meent dat het niet mogelijk is om binnen een termijn van 5 werkdagen een ah-hocverzoek te beantwoorden indien een toegangs aanvraag onvolledig zou zijn en de aanvrager de ontbrekende informatie pas op het einde van deze termijn zou aanleveren:

“NMBS merkt op dat het voor de exploitant onmogelijk is om systematisch nog diezelfde dag toegang te verlenen tot de dienstvoorziening als de aanvrager de ontbrekende informatie pas aanlevert op het einde van deze termijn van vijf werkdagen. Artikel 9.1 van de Uitvoeringsverordening bepaalt dat de redelijke termijn begint te lopen “na ontvangst van alle nodige informatie”. Een reële termijn van enkele uren is niet meer redelijk.”

18. Gelet op artikel 9 punt 1 van de Uitvoeringsverordening kan NMBS op dit punt gevolgd worden: indien het dossier niet volledig is, lopen de 5 werkdagen voor de beantwoording van het ah-hoc-toegangsverzoek pas vanaf de ontvangst van de gevraagde informatie. Conform artikel 8, punt 3 van de Uitvoeringsverordening bepaalt de exploitant de termijn waarin de ontbrekende informatie moet worden aangeleverd.

Termijn voor de beantwoording van alle andere toegangsverzoeken

19. NMBS haalt aan dat er tijdens de voorgestelde antwoordtermijn van 30 kalenderdagen nog bijkomende vragen aan de spooronderneming worden gesteld, wat een schorsing van deze termijn zou kunnen noodzaken:

“De gedetailleerde analyse door de operationele diensten (bv. onderzoek van alle technische specificaties) kan niet gebeuren binnen de vijf werkdagen, voorzien voor het versturen van een ontvangstbevestiging naar de aanvrager. Tijdens de antwoordtermijn van dertig kalenderdagen zullen bijkomende vragen voor verduidelijking gesteld worden. Deze antwoordtermijn is slechts realistisch als de aanvrager de uitstaande vragen (bv. bijkomende technische details) snel beantwoordt. NMBS stelt daarom voor om deze beslissing aan te vullen met volgende zin: “Tijdens deze termijn beantwoordt de aanvrager de vragen om verduidelijking binnen de twee werkdagen. Indien de aanvrager het antwoord niet binnen deze periode levert, wordt de antwoordtermijn tijdelijk geschorst tot levering van het antwoord aan de exploitant van de dienstvoorziening.”

20. De Dienst Regulering is op grond van de bepalingen uit artikel 9 van de Uitvoeringsverordening enkel bevoegd om de antwoordtermijnen in hoofde van de exploitanten van dienstvoorzieningen vast te leggen. De exploitanten bepalen zelf de termijn waarin aanvragers hen ontbrekende informatie moeten bezorgen om toegangsverzoeken te kunnen beantwoorden. De Dienst Regulering is van mening dat in de

hypothese waarbij een spooronderneming tijdens de periode van 30 kalenderdagen informatie niet tijdig aanlevert, er naar analogie kan geredeneerd worden zoals bij het versturen van de ontvangstbevestiging. Artikel 8, punt 3 van de Uitvoeringsverordening bepaalt in dat geval dat het toegangsverzoek kan worden afgewezen. Dit zou voor de spooronderneming een voldoende incentive moeten zijn om tijdig te reageren; een schorsing van de redelijke termijn voorzien is dan ook niet nodig.

21. Daarnaast wenst de Dienst Regulering echter te benadrukken dat het van groot belang is dat de exploitanten van dienstvoorzieningen in hun beschrijvingsdocument reeds alle noodzakelijke gegevens bepalen die hen door spoorwegondernemingen moeten worden overgemaakt om een toegangsverzoek te kunnen beantwoorden. Uit artikel 8, punt 3 van de Uitvoeringsverordening kan worden afgeleid dat een toegangsverzoek pas volledig is indien het a) alle informatie bevat die op basis van de beschrijving van de dienstvoorziening vereist is en b) alle informatie bevat die nodig is om een beslissing te kunnen nemen. Exploitanten dienen er dus via hun beschrijvingsdocument naar te streven dat toegangsverzoeken zoveel als mogelijk volledig zijn op het moment van hun indiening. Is dat niet het geval, dan dient in de ontvangstbevestiging door de exploitant een redelijke termijn te worden bepaald voor de aanlevering van de ontbrekende informatie. Tot zolang is het aanvraagdossier onvolledig en loopt de behandelingstermijn van 30 kalenderdagen nog niet.
22. Er bestaat voor de exploitant in principe dus geen reden om tijdens de periode van 30 kalenderdagen nog nieuwe informatie te moeten opvragen die beslissend kan zijn voor de beantwoording van het toegangsverzoek. Deze informatie had hij namelijk reeds moeten oplijsten in het beschrijvingsdocument of, indien het dossier onvolledig was, moeten vragen gelijktijdig met het versturen van de ontvangstbevestiging. Tijdens de 30 kalenderdagen kan hij wel nog specifieke details vragen van zaken die reeds bij de toegangsaanvraag werden meegedeeld, maar dit enkel met het doel deze zaken te verduidelijken. Door spoorwegondernemingen aan te zetten om alle determinerende informatie voor de behandeling van een toegangsverzoek, waaronder de technische details, mee te delen vóór de daadwerkelijke behandelingstermijn van 30 kalenderdagen (hetzij via het beschrijvingsdocument, hetzij via de ontvangstbevestiging dat het dossier nog onvolledig is) kan deze termijn volledig gebruikt worden voor de analyse en definitieve beantwoording van het verzoek. Deze termijn dient in dat geval niet geschorst of vertraagd te worden door bijkomende vragen naar informatie die vooraf had moeten verkregen worden.

23. De bovenstaande elementen kunnen tevens een oplossing bieden voor de bekommernis van NMBS dat de voorgestelde termijn van 30 kalenderdagen voor de beantwoording van toegangsverzoeken tot bepaalde complexe infrastructuren te kort zou zijn:

“De termijn van 30 kalenderdagen is voor bepaalde complexe aanvragen bijzonder kort. (...) NMBS pleit daarom voor het behoud van de antwoordtermijn van 3 maanden voor 4 types van complexe infrastructuren: de Channel en Intra-Schengen Terminal, Brussel Airport Zaventem en de aanvragen voor loketten en ticketautomaten (basisdiensten) en de toegang tot stations voor logistieke of cateringdoeleinden (= aanvullende dienst).”

24. Aangezien de analyse van aanvragen voor dit type van dienstvoorzieningen en diensten inderdaad complexer kan zijn, is de Dienst Regulering van oordeel dat het in dit geval nóg belangrijker is dat alle informatie die nodig is om toegangsverzoeken te kunnen beantwoorden, vooraf door de spoorondernemingen wordt overgemaakt. De verantwoordelijkheid ligt hier bij de exploitant om zijn beschrijvingsdocument zoveel als nodig uit te breiden en te detailleren in functie van de gegevens die hij nodig acht om de analyse van het toegangsverzoek tijdens de beantwoordingstermijn van 30 kalenderdagen te kunnen uitvoeren. Ontbreekt er bij de aanvraag toch nog cruciale informatie, dan blijft het dossier onvolledig tot de exploitant deze informatie heeft verkregen, en dit binnen de door hem bepaalde redelijke termijn.

25. Door voor bepaalde dienstvoorzieningen en/of diensten een afwijkende termijn van 3 maanden toe te staan zou er bovendien een te grote divergentie ontstaan ten opzichte van de redelijke termijnen die in de andere lidstaten worden gehanteerd. Dit zou de mededinging op de markt en de *level playing field* tussen de exploitanten kunnen verstoren.

26. De Dienst Regulering ziet momenteel dan ook geen reden om een antwoordtermijn van 3 maanden te voorzien voor de door de NMBS genoemde dienstvoorzieningen en diensten. De vastgelegde redelijke termijnen zullen wel binnen de twee jaar opnieuw worden geëvalueerd door de Dienst Regulering.

Termijn voor de beantwoording van laattijdige verzoeken

27. NMBS heeft volgende bedenking bij het feit dat laattijdige verzoeken binnen dezelfde periode zouden moeten beantwoord worden als de aanvragen die binnen de jaarlijkse kalender gebeuren:

“Wanneer echter de aanvragers de garantie genieten dat hun laattijdige aanvragen binnen dezelfde antwoordtermijn als aanvragen voor de gepubliceerde deadline beantwoord worden, zal elke prikkel wegvallen voor het respecteren van de jaarlijkse termijn.”

28. De Dienst Regulering is van oordeel dat spoorondernemingen die binnen de jaarlijkse kalender hun toegangsaanvraag indienen zich in een gunstiger positie bevinden dan spoorondernemingen die laattijdige aanvragen doen, ook al zou de beantwoordingstermijn van deze aanvragen dezelfde zijn. De laattijdige aanvrager kan in eerste instantie immers enkel nog de resterende beschikbare capaciteit toegewezen krijgen. Indien hij capaciteit aanvraagt die reeds toegewezen is, dan dient er conform artikel 10, punt 1 van de Uitvoeringsverordening een coördinatieprocedure gevoerd te worden. Dit artikel schrijft voor dat elke wijziging van reeds toegekende toegangsrechten ter instemming aan de betrokken aanvrager moet worden voorgelegd. Bovendien kan de exploitant in zijn beschrijvingsdocument zelf prioriteitscriteria vastleggen in geval van conflicterende aanvragen. Eén van de mogelijke prioriteitscriteria is hiertoe “de tijdige indiening van de verzoeken” (artikel 11, laatste lid Uitvoeringsverordening).
29. Het hanteren van een jaarlijkse kalender voor de indiening van toegangsverzoeken creëert dus wel degelijk een prikkel voor de spoorwegondernemingen. Door toegangsverzoeken in te dienen binnen de door de exploitant vooropgestelde termijn zullen zij het risico op het mislopen van gewenste lokale capaciteit kunnen vermijden. Er is dan ook geen reden om een langere beantwoordingstermijn voor laattijdige verzoeken te voorzien.

Onmiddellijke opname in de beschrijving van de dienstvoorziening

30. NMBS verzoekt verder om de onmiddellijke opname van de door de Dienst Regulering voorgestelde redelijke termijnen in de beschrijvingsdocumenten uit te stellen:

“Een onmiddellijke aanpassing van de referentiedocumenten is voor NMBS onmogelijk, omdat de teksten pas aangepast kunnen worden na publicatie van de Beslissing van de Dienst Regulering en goedgekeurd dienen te worden door de bestuursorganen van NMBS. Principieel stelt zich echter ook een probleem van juridische zekerheid. Verschillende spoorwegondernemingen staan op het punt om bv. hun aanvraag voor toegang tot de stations (...).NMBS stelt op basis van deze overwegingen voor om de nieuwe termijnen te laten ingaan voor de referentiedocumenten voor het dienstregelingsjaar 2023 die in het voorjaar van 2022 zullen gepubliceerd worden.”

31. De Dienst Regulering ziet op dit punt geen obstakel wat de rechtszekerheid in hoofde van de spoorondernemingen betreft, en dit omdat verkorte antwoordtermijnen net in hun voordeel spelen en er dus geen aantasting van hun rechtmatige belangen kan zijn. Daarnaast zijn de beslissingen van de Dienst Regulering niet onderworpen aan de interne

goedkeuring van NMBS om bindend te zijn voor alle exploitanten van dienstvoorzieningen. Er bestaat dan ook geen dwingende reden om met de aanpassingen te wachten tot het dienstregelingsjaar 2023. De Dienst Regulering kan echter wel aannemen dat er organisatorisch enige tijd nodig is om de referentiedocumenten te wijzigen. Er zal daarom een tijdsruimte van 60 werkdagen voorzien worden die loopt vanaf de publicatie van deze beslissing in het Belgisch Staatsblad om de noodzakelijke aanpassingen aan de beschrijvingsdocumenten te kunnen verrichten.

4.2.2. Standpunten van Infrabel en beoordeling door de Dienst Regulering

Termijn voor het versturen van een ontvangstbevestiging

32. Infrabel argumenteert dat de termijn van 5 werkdagen voor het versturen van een ontvangstbevestiging te kort zou zijn indien zij in detail de inhoud van de toegangsaanvraag zou moeten analyseren:

“Infrabel est en mesure d’appliquer le délai d’envoi de l’accusé de réception de 5 jours ouvrables, dans la mesure où les informations à vérifier se limitent aux coordonnées du demandeur, à la date de la demande et à la forme de la demande (par exemple, la présence du formulaire de demande adéquat dans l’e-mail). Si Infrabel doit analyser davantage le contenu et s’assurer de l’exactitude de la demande, alors l’expérience montre que les 5 jours ouvrables ne sont pas suffisants.”

Vrije vertaling :

“Infrabel kan de termijn voor het versturen van de ontvangstbevestiging van 5 werkdagen hanteren, voor zover de te verifiëren informatie beperkt is tot de contactgegevens van de aanvrager, de datum van de aanvraag en de vorm van de aanvraag (bv. de aanwezigheid van het juiste aanvraagformulier in de e-mail). Als Infrabel de inhoud verder moet analyseren en zich moet verzekeren van de juistheid van de aanvraag, dan leert de ervaring dat 5 werkdagen niet genoeg zijn.”

33. De ontvangstbevestiging dient aan de aanvrager te vermelden of zijn dossier al dan niet volledig is. Artikel 8, punt 3 van de Uitvoeringsverordening bepaalt dat een toegangsverzoek pas volledig is indien het a) alle informatie bevat die op basis van de beschrijving van de dienstvoorziening vereist is en b) alle informatie bevat die nodig is om een beslissing te kunnen nemen. De exploitant bepaalt zelf in zijn beschrijvingsdocument welke gegevens hij nodig heeft om een toegangsverzoek definitief te kunnen behandelen. Het versturen van een ontvangstbevestiging kan binnen een relatief korte tijd gebeuren, omdat de volledigheid van de overgemaakte informatie snel kan worden vastgesteld aan de hand van bijvoorbeeld een checklist. Is de informatie die de exploitant bij de toegangsaanvraag

ontvangt ontoereikend, dan is het dossier nog onvolledig en dan dient hij hiervan in de ontvangstbevestiging melding te maken en de ontbrekende informatie op te vragen.

34. De analyse van de informatie die de exploitant ontvangt, hetzij bij de toegangs aanvraag, hetzij na een ontvangstbevestiging dat het dossier nog onvolledig is, gebeurt pas tijdens de behandelingstermijn van 30 kalenderdagen. Tijdens deze periode kan de exploitant wel nog bijkomende verduidelijkingen bij de spooronderneming opvragen.

Termijn voor de beantwoording van toegangsverzoeken tot dienstvoorzieningen en diensten uit bijlage II, punt 2 van de Recast

35. Infrabel vraagt voor dit type toegangsverzoeken een antwoordtermijn van 30 werkdagen:

“Au niveau du délai pour répondre aux demandes d'accès, un délai de 30 jours civils est par expérience parfois trop court pour pouvoir traiter les nombreuses demandes, surtout celles entraînant une procédure de coordination. Un délai de 30 jours ouvrables conviendrait dès lors davantage à Infrabel. (...) Afin de permettre à Infrabel de traiter les demandes concurrentes via une procédure de coordination (tel que prévu à l'article 10 du règlement 2017/2177), il est essentiel que le délai pour répondre aux demandes coure à partir du même jour pour toutes les entreprises ferroviaires. En effet, si ce délai court dès le jour suivant l'accusé de réception, et que cet accusé de réception n'est pas envoyé le même jour pour l'ensemble des demandes, Infrabel ne sera pas en mesure de traiter les demandes concurrentes via une procédure de coordination, et devra attribuer l'accès selon le principe First In First Served.”

Vrije vertaling:

“Wat betreft de deadline voor het beantwoorden van toegangsverzoeken, is de ervaring dat 30 kalenderdagen soms te kort zijn om de vele verzoeken te kunnen verwerken, vooral diegenen die leiden tot een coördinatieprocedure. Een termijn van 30 werkdagen zou dus meer geschikt zijn voor Infrabel. (...) Om Infrabel in staat te stellen concurrerende aanvragen te verwerken via een coördinatieprocedure (zoals voorzien in artikel 10 van de Verordening 2017/2177), is het essentieel dat de termijn voor het beantwoorden van aanvragen voor alle spoorwegondernemingen vanaf dezelfde dag loopt. Indien deze termijn ingaat op de dag volgend op de ontvangstbevestiging, en deze ontvangstbevestiging wordt niet voor alle aanvragen op dezelfde dag verstuurd, dan kan Infrabel de concurrerende aanvragen niet via een coördinatieprocedure behandelen en moet zij de toegang toewijzen volgens het principe van First In First Served.”

36. Artikel 10, punt 1 van de Uitvoeringsverordening bepaalt dat “wanneer een exploitant van een dienstvoorziening als genoemd in punt 2 van bijlage II bij Richtlijn 2012/34/EU een verzoek ontvangt om toegang tot de voorziening of de levering van een dienst, dat niet verenigbaar is met een ander verzoek of reeds toegewezen capaciteit van de dienstvoorziening, tracht hij door overleg en coördinatie met de betrokkenen aanvragers,

alle verzoeken zo goed mogelijk met elkaar te verzoenen.”⁵ Uit deze tekst volgt dat een coördinatieprocedure dus niet per definitie betrekking heeft op hangende capaciteitsaanvragen. Er kunnen wel degelijk coördinatieprocedures gevoerd worden in geval van conflicten tussen nieuwe toegangsaanvragen en toegangsaanvragen waarvoor capaciteit werd toegekend en die dus reeds afgehandeld zijn. De redenering van Infrabel, die stelt dat het noodzakelijk is dat de behandelingstermijn van verschillende toegangsaanvragen dient gelijk te lopen met het oog op eventuele coördinatieprocedures, kan dus niet gevolgd worden.

37. Aangezien de Dienst Regulering in de Ontwerpbeslissing heeft geopteerd voor éénzelfde termijn voor alle soorten toegangsverzoeken uit artikel 9 van de Uitvoeringsverordening, dient bovendien de bepaling uit punt 4, 2e lid van dit artikel in acht te worden genomen. Zij voorziet dat er, wat de laattijdige aanvragen betreft, rekening gehouden moet worden met de termijnen van de infrastructuurbeheerder voor laattijdige aanvragen om rijpaden. Op grond van artikel 36 van de Spoorcodex dienen deze aanvragen binnen een termijn van ten hoogste één maand te worden beantwoord. De redelijke termijn vastleggen op 30 werkdagen zou echter een langere termijn betekenen dan de in artikel 36 van de Spoorcodex voorziene termijn van één maand.

38. Infrabel voert buiten het argument van de coördinatieprocedure geen andere reden aan waarom er voor de beantwoording van de toegangsverzoeken uit bijlage II, punt 2 van de Recast een afwijkende termijn van 30 werkdagen zou moeten bepaald worden.

Termijn voor de beantwoording van verzoeken om aanvullende diensten

39. Infrabel levert de in bijlage II, punt 3, a) van de Recast genoemde aanvullende dienst “tractiestroom” via het product “YourPower”, dat in de Netverklaring wordt opgesplitst in enerzijds de “levering van tractiestroom” en anderzijds de “overige transport- en distributiediensten voor levering van tractiestroom”.

40. Wat de levering van tractiestroom betreft, vraagt zij de Dienst Regulering te bevestigen dat:

“Si la décision du Service de Régulation entraîne qu’il suffise qu’Infrabel réponde dans les 30 jours civils à l’entreprise ferroviaire (qui lui communiquerait son intention par e-mail) qu’Infrabel accepte d’être son fournisseur en courant de traction, un délai de réponse de 30 jours civils est acceptable pour Infrabel.”

⁵ In diezelfde zin: overweging 14 van de Uitvoeringsverordening.

Vrije vertaling:

“Indien de beslissing van de Dienst Regulering inhoudt dat het volstaat dat Infrabel binnen de 30 kalenderdagen antwoordt aan de spoorwegonderneming (die haar per e-mail haar voornemen zou meedelen) dat Infrabel aanvaardt haar leverancier te zijn van tractiestroom, dan is een antwoordtermijn van 30 kalenderdagen acceptabel voor Infrabel.”

41. Wat de overige transport- en distributiediensten voor levering van tractiestroom betreft, vraagt zij de Dienst Regulering te bevestigen dat:

“Ce service est obligatoire pour toute entreprise ferroviaire désirant circuler avec des trains électriques. Si la décision du Service de Régulation entraîne qu’il suffise qu’Infrabel réponde dans les 30 jours civils à l’entreprise ferroviaire (qui lui communiquerait son intention par e-mail) qu’elle sera - sous réserve de toutes les conditions applicables - autorisée à circuler avec des trains électriques, un délai de réponse de 30 jours civils est acceptable pour Infrabel.”

Vrije vertaling:

“Deze dienst is verplicht voor elke spoorwegonderneming die met elektrische treinen wil rijden. Indien de beslissing van de Dienst Regulering inhoudt dat het volstaat dat Infrabel binnen de 30 kalenderdagen antwoordt aan de spoorwegonderneming (die haar per e-mail haar voornemen zou meedelen) dat zij - onder voorbehoud van alle toepasselijke voorwaarden – toegelaten is om met elektrische treinen te rijden, is een antwoordtermijn van 30 kalenderdagen acceptabel voor Infrabel.”

42. De Dienst Regulering kan beide hypotheses bevestigen, en dit gelet op artikel 9, punt 5 van de Uitvoeringsverordening, dat stelt dat er binnen de redelijke termijn een antwoord dient te worden gegeven op een verzoek “om een beroep te doen op” een aanvullende dienst. Het feit dat Infrabel binnen de 30 kalenderdagen aan de spooronderneming bevestigt dat zij deze aanvullende diensten kan aanleveren, is voldoende.

43. Infrabel levert daarnaast de in bijlage II, punt 3, c), 2e streep van de Recast bedoelde aanvullende dienst “ondersteuning bij het laten rijden van speciale treinen” via het product “YourXXL”. Over de beantwoording van de verzoeken om dergelijke diensten stelt zij het volgende:

“La grande majorité des réponses d’Infrabel aux demandes d’études préalables à l’autorisation d’un transport exceptionnel se font dans les 5 jours ouvrables. Le délai de 30 jours civils préconisé par le Service de Régulation est donc acceptable par Infrabel. En revanche, parmi lesdites études, certaines nécessitent des analyses longues et complexes, dont la réponse ne peut être garantie dans les 30 jours civils. Pour ce type d’étude complexes, Infrabel demande au Service de Régulation qu’un délai plus long soit autorisé (60 jours civils).”

Vrije vertaling:

“Het overgrote deel van de antwoorden van Infrabel op aanvragen voor studies voorafgaand aan de toelating tot uitzonderlijk vervoer gebeurt binnen de 5 werkdagen. De door de Dienst Regulering aanbevolen termijn van 30 kalenderdagen is dus aanvaardbaar voor Infrabel. Anderzijds vereisen sommige studies lange en complexe analyses, waarbij een antwoord niet binnen 30 kalenderdagen kan worden gegarandeerd. Voor dit soort complexe studies vraagt Infrabel de Dienst Regulering om een langere termijn (60 kalenderdagen).”

44. Er kan vastgesteld worden dat Infrabel niet verklaart waarom er voor bepaalde transporten langere en/of bijkomende studies nodig zouden zijn die zich niet kunnen realiseren in een termijn van 30 kalenderdagen. Men mag van de infrastructuurbeheerder verwachten dat hij bij de haalbaarheidsstudies over de verschillende types uitzonderlijk vervoer beschikt over een inventaris van infrastructuurelementen die invloed hebben op dit uitzonderlijk vervoer, en dit met inbegrip van hun afmetingen en technische karakteristieken. Dergelijke zaken zouden in principe dus niet telkens opnieuw moeten onderzocht worden.
45. Omdat Infrabel ter zake geen verdere justificatie biedt, is er geen reden om de voorgestelde termijn van 30 kalenderdagen te verlengen. De Dienst Regulering zal de vastgelegde redelijke termijnen binnen de twee jaar wel opnieuw evalueren.

Termijn voor de beantwoording van verzoeken om ondersteunende diensten

46. Infrabel vraagt tenslotte nog een langere termijn voor de in bijlage II, punt 4, c) van de Recast bedoelde ondersteunende dienst “technische keuring van het rollende materieel”, dat door haar wordt aangeboden via het product “YourTechnicalControl”:

“Lorsqu’Infrabel reçoit une demande de contrôle technique pour le matériel roulant, elle contacte le demandeur dans les jours qui suivent la demande pour fixer un rendez-vous pour le contrôle technique. Le contrôle et la délivrance de l’attestation se font en général dans les 30 jours civils qui suivent la demande. Le délai de 30 jours civils préconisé par le Service de Régulation est donc acceptable par Infrabel. En revanche, tout comme pour les études préalables à la circulation d’un transport exceptionnel, certaines nécessitent des analyses longues et complexes, dont la réponse ne peut être garantie dans les 30 jours civils. En général, il s’agit du premier contrôle technique du véhicule (...) Pour ce type d’étude complexes, Infrabel demande au Service de Régulation qu’un délai plus long soit autorisé (60 jours civils).”

Vrije vertaling:

“Wanneer Infrabel een technische controleaanvraag voor rollend materieel ontvangt, neemt zij in de dagen na de aanvraag contact op met de aanvrager om een afspraak te maken voor de technische controle. De controle en de afgifte van het certificaat gebeuren doorgaans binnen 30 kalenderdagen na de aanvraag. De door de Dienst Regulering aanbevolen termijn

van 30 kalenderdagen is dus aanvaardbaar voor Infrabel. Anderzijds vergen sommige studies, net als voor de studies voorafgaand aan een uitzonderlijk vervoer, lange en complexe analyses, waarbij het antwoord niet kan worden gegarandeerd binnen 30 kalenderdagen. In het algemeen is dit het geval bij de eerste technische keuring van het voertuig (...) Voor dit soort complexe studies vraagt Infrabel de Dienst Regulering om een langere termijn (60 kalenderdagen)."

47. Volgens artikel 9, punt 5 van de Uitvoeringsverordening dient er binnen de redelijke termijn een antwoord te worden gegeven op een verzoek "om een beroep te doen op" een ondersteunende dienst. Dit houdt dus niet in dat de ondersteunende dienst zich binnen de redelijke termijn moet voltrekken, zoals Infrabel voorhoudt. De technische keuring kan m.a.w. ook na de 30 kalenderdagen plaatsvinden, zolang de spooronderneming binnen deze termijn de bevestiging heeft ontvangen dat Infrabel de keuring zal uitvoeren. Het voorzien van een langere beantwoordingstermijn van 60 dagen is in deze dan ook niet nodig.

Onmiddellijke opname in de beschrijving van de dienstvoorziening

48. Ook Infrabel vraagt naar een overgangperiode om haar beschrijvingsdocumenten te kunnen aanpassen aan de door de Dienst Regulering vastgestelde redelijke termijnen:

"Infrabel demande au Service de Régulation de prévoir un délai raisonnable endéans lequel les exploitants d'installations de service et fournisseurs de service doivent adapter leur(s) description(s) d'installations(s) de service à compter de la décision du Service de Régulation (par exemple, 60 jours civils). Ce délai permettrait à Infrabel d'informer au préalable les entreprises ferroviaires avant la publication du document de référence du réseau / des descriptions d'installations de service adaptés."

Vrije vertaling:

"Infrabel vraagt de Dienst Regulering om een redelijke termijn te voorzien waarbinnen de exploitanten van dienstvoorzieningen en dienstverleners hun beschrijving(en) van de dienstvoorziening(en) vanaf de beslissing van de Dienst moeten aanpassen (bv. 60 kalenderdagen). Deze periode zou Infrabel in staat stellen om de spoorwegondernemingen vooraf te informeren van de publicatie van de aangepaste netverklaring/ beschrijvingen van dienstvoorzieningen."

49. De Dienst Regulering kan zich hierin vinden en zal daarom een tijds marge van 60 werkdagen voorzien die loopt vanaf de publicatie van deze beslissing in het Belgisch Staatsblad om de noodzakelijke aanpassingen aan de beschrijvingsdocumenten te kunnen verrichten.

4.3. Bepaling van de redelijke termijn voor het verzenden van een ontvangstbevestiging

50. Artikel 8, punt 3 van de Uitvoeringsverordening schrijft voor dat exploitanten van dienstvoorzieningen “onverwijld” de ontvangst van elk verzoek om toegang tot dienstvoorzieningen en spoorgebonden diensten moeten bevestigen. Het artikel stelt verder dat wanneer het verzoek niet alle informatie bevat die op basis van de beschrijving van de dienstvoorziening vereist is en die nodig is om een beslissing te kunnen nemen, de exploitant van een dienstvoorziening de aanvrager hiervan in kennis stelt en een redelijke termijn bepaalt waarbinnen de ontbrekende informatie moet worden meegedeeld. Wordt die informatie niet binnen die termijn verstrekt, dan kan het verzoek worden afgewezen.
51. Artikel 4, punt 2, f) van de Uitvoeringsverordening bepaalt in die zin dat de beschrijving van de dienstvoorziening informatie moet bevatten over de minimuminhoud en de vorm van een verzoek om toegang tot dienstvoorzieningen en spoorgebonden diensten. Het is dus zo dat de exploitant van een dienstvoorziening zelf bepaalt over welke informatie hij voorafgaandelijk dient te beschikken alvorens hij een toegangsverzoek kan beantwoorden. In eerste instantie zal hij dus, bij het ontvangen van een toegangsverzoek, nagaan of hij over alle nodige informatie beschikt om het verzoek te kunnen beantwoorden. Indien dit niet zo is, zal hij de ontbrekende informatie bij de aanvrager opvragen.
52. Aangezien de redelijke termijn voor de beantwoording van toegangsverzoeken pas begint te lopen vanaf het ogenblik dat de exploitant over alle noodzakelijke informatie beschikt⁶, is de Dienst Regulering van mening dat er ook een termijn dient bepaald te worden voor het versturen van de in artikel 8, punt 3 bedoelde ontvangstbevestiging, waarbij de aanvrager wordt medegedeeld of zijn aanvraag al dan niet volledig is. Op die manier weet de verzoeker reeds binnen een beperkte termijn waar zijn dossier aan toe is.
- 53. De Dienst Regulering stelt de termijn voor het versturen van een ontvangstbevestiging aan de aanvrager, waarbij hem wordt meegedeeld of zijn toegangsverzoek al dan niet volledig is, vast op vijf (5) werkdagen. Indien de aanvraag onvolledig is, vraagt de exploitant binnen deze termijn naar de ontbrekende informatie.**

⁶ Zo bepaalt artikel 9, 1 van de Uitvoeringsverordening dat de redelijke termijn begint te lopen “na ontvangst van alle nodige informatie”.

4.4. Bepaling van de redelijke termijn voor het beantwoorden van toegangsverzoeken

54. Een exploitant die een toegangsverzoek tot zijn dienstvoorziening en/of een verzoek om de levering van een dienst in die dienstvoorziening krijgt, kan dit verzoek ofwel toekennen, ofwel afwijzen. In het geval de toegang tot een dienstvoorziening of een dienst wordt toegekend, formuleert de exploitant hieromtrent een aanbod.⁷ De situaties waarbij een toegangsverzoek kan worden geweigerd worden geregeld in artikel 13 van de Uitvoeringsverordening. Aangezien de modaliteiten van de toewijzing en de weigering buiten de scope van deze beslissing vallen, zal er hierop niet verder worden ingegaan.

4.4.1. Redelijke termijn voor ad-hoc toegangsverzoeken

55. Artikel 9, 4, 1^e lid van de Uitvoeringsverordening stelt het volgende:

“Bij de vaststelling overeenkomstig artikel 13, lid 4, van Richtlijn 2012/34/EU van de termijnen voor ad-hocverzoeken om toegang tot dienstvoorzieningen en diensten als genoemd in bijlage II, punt 2, punten a) tot en met d) en f) tot en met i), houden toezichthoudende instanties rekening met de termijnen van artikel 48, lid 1, van Richtlijn 2012/34/EU. Wanneer toezichthoudende instanties voor dergelijke ad-hocverzoeken geen specifieke termijnen hanteren, beantwoordt de exploitant van een dienstvoorziening het verzoek binnen de in artikel 48, lid 1, van de richtlijn bepaalde termijn.”

56. Artikel 3, 10) van de Uitvoeringsverordening definieert een “ad-hocverzoek” als “een verzoek om toegang tot een dienstvoorziening of een sporgebonden dienst dat gekoppeld is aan een ad-hocaanvraag van een afzonderlijk treinpad als bedoeld in artikel 48, lid 1 van Richtlijn 2012/34/EU”.

57. Artikel 48, lid 1 van de Recast bepaalt dat de infrastructuurbeheerder zo spoedig mogelijk en in elk geval binnen vijf werkdagen reageert op ad hoc-aanvragen voor afzonderlijke treinpaden.

58. Gelet op het feit dat met de termijn van vijf werkdagen uit artikel 48, lid 1 van de Recast dient rekening te worden gehouden voor de vaststelling van de redelijke termijn op grond van artikel 9, punt 4, 1^e lid van de Uitvoeringsverordening, **legt de Dienst Regulering de redelijke termijn voor de beantwoording van ad-hoc-toegangsverzoeken door exploitanten van dienstvoorzieningen vast op 5 (vijf) werkdagen, en dit voor de**

⁷ Cfr. artikel 9, punt 2 van de Uitvoeringsverordening.

dienstvoorzieningen en diensten opgesomd in bijlage II, punt 2, punten a) tot en met d) en f) tot en met i) van de Recast.

59. Gelet op het feit dat de ad-hoctoegangsverzoeken reeds binnen de 5 werkdagen dienen te worden beantwoord, overlapt deze termijn met de onder hoofdstuk 4.3 bepaalde termijn voor het versturen van een ontvangstbevestiging. De Dienst Regulering is van oordeel dat deze ontvangstbevestiging bij ad-hocaanvragen niet opportuun is indien de toegangsaanvraag *volledig* is. Indien er echter bij de aanvraag informatie ontbreekt, dan verzoekt de exploitant via de ontvangstbevestiging om deze informatie, en beantwoordt hij het toegangsverzoek binnen de 5 werkdagen na het vervolledigen van de aanvraag.

4.4.2. Redelijke termijn voor alle andere toegangsverzoeken

A. Toepassingsgebied

60. Artikel 9, punt 1 van de Uitvoeringsverordening stelt dat de **verzoeken om toegang tot en voor de levering van diensten in dienstvoorzieningen als genoemd in punt 2 van bijlage II bij Richtlijn 2012/34/EU**, na ontvangst van alle nodige informatie door de exploitanten beantwoord worden binnen een redelijke termijn, die door de toezichthoudende instantie is bepaald overeenkomstig artikel 13, lid 4, van Richtlijn 2012/34/EU.⁸ Er kunnen op grond van deze bepaling verschillende termijnen worden vastgesteld voor verschillende soorten dienstvoorzieningen en/of diensten.

61. Artikel 9, punt 4, 2^e lid van de Uitvoeringsverordening bepaalt verder dat wanneer de exploitant van een dienstvoorziening voor de indiening van **verzoeken om toegang tot dienstvoorzieningen en spoorgebonden diensten als genoemd in bijlage II, punt 2, onder a) tot en met d) en onder f) tot en met i)**, een **jaarlijkse termijn** heeft vastgesteld, de toezichthoudende instantie voor het beantwoorden van **laattijdige verzoeken** een termijn vaststelt, rekening houdend met de termijnen die de infrastructuurbeheerder voor de behandeling van dergelijke verzoeken hanteert.

⁸ Artikel 13, lid 4 Richtlijn 2012/34/EU, dat werd omgezet in artikel 9, §4 van de Spoorcodex, luidt als volgt: “De verzoeken van de spoorwegondernemingen om toegang tot, en levering van diensten in, de in punt 2 van bijlage II bedoelde dienstvoorziening worden beantwoord binnen een redelijke termijn die door de in artikel 55 bedoelde toezichthoudende instantie wordt vastgesteld.” Het artikel bepaalt verder de voorwaarden waaronder verzoeken kunnen worden afgewezen.

62. Artikel 9, punt 5 van de Uitvoeringsverordening stelt tenslotte dat exploitanten van dienstvoorzieningen die **aanvullende en ondersteunende diensten** aanbieden als genoemd in de punten 3 en 4 van bijlage II bij Richtlijn 2012/34/EU, verzoeken om een beroep te doen op dergelijke diensten beantwoorden binnen de door de toezichthoudende instantie vastgestelde termijn of, wanneer daarvoor geen termijn is bepaald, binnen een redelijke termijn.
63. Op grond van de bovenstaande bepalingen, zal de Dienst Regulering hierna de redelijke termijn bepalen voor de beantwoording van:
- verzoeken om toegang tot en voor de levering van diensten in dienstvoorzieningen uit punt 2 van bijlage II van de Recast;
 - laattijdige verzoeken om toegang tot dienstvoorzieningen en spoorgebonden diensten als genoemd in bijlage II, punt 2, onder a) tot en met d) en onder f) tot en met i) van de Recast, wanneer er een jaarlijkse termijn wordt gehanteerd;
 - verzoeken om toegang tot de aanvullende en ondersteunende diensten uit de punten 3 en 4 van bijlage II van de Recast.

B. Bepaling van de redelijke termijn

64. De Dienst Regulering heeft in eerste instantie onderzocht of het nuttig is om voor de verschillende soorten dienstvoorzieningen en/of diensten uit bijlage II, punt 2 van de Recast verschillende termijnen vast te leggen, een mogelijkheid die wordt geboden door artikel 9, punt 1 van de Uitvoeringsverordening.
65. Hierbij is de Dienst Regulering tot de vaststelling gekomen dat, gelet op de verscheidenheid aan actieve exploitanten op de markt, een aangepaste termijn in functie van het soort dienstvoorziening en/of dienst te ingewikkeld zou worden, en dit zowel voor de exploitanten zelf als voor de spoorondernemingen. Bovendien is het zo dat de Uitvoeringsverordening zelf al voorziet in een afwijking voor toegangsaanvragen die verband houden met onderhoudsvoorzieningen en de diensten die in deze voorzieningen verleend worden. Dergelijke verzoeken kunnen inderdaad gebaat zijn bij een langere beantwoordingstermijn. Artikel 9, punt 4, 3^e lid en artikel 9, punt 5, 2^e lid van de Uitvoeringsverordening bepalen om die reden dat voor de onderhoudsvoorzieningen⁹ en de

⁹ Cfr. Bijlage II, punt 2, e) van de Recast.

ondersteunende diensten met betrekking tot groot onderhoud bestemd voor hogesnelheidstreinen¹⁰ de redelijke termijn pas aanvangt van zodra de technische compatibiliteit van het rollend materieel met de voorzieningen en de uitrusting is beoordeeld en de aanvrager daarvan in kennis is gesteld.

66. De Dienst Regulering ziet ook na de publieke consultatie geen reden om verdere afwijkingen toe te staan voor andere dienstvoorzieningen en/of diensten die vallen onder punt 2 van bijlage II van de Recast, dus ook niet wat de passagiersstations betreft. De Dienst Regulering is in dit verband van mening dat de in de beslissing D-2016-05-S gemaakte opsplitsing tussen eenvoudige en complexe aanvragen, waarbij deze laatsten een aparte beantwoordingstermijn kregen toegewezen, niet langer noodzakelijk en wenselijk is.

67. Hij is bovendien van mening dat er ook geen elementen zijn die pleiten voor een aangepaste antwoordtermijn voor toegangsverzoeken om aanvullende en ondersteunende diensten.

68. De redelijke termijn die hierna zal worden vastgelegd, zal daarom gelden voor alle dienstvoorzieningen en diensten uit bijlage II, punten 2, 3 en 4 van de Recast.

69. De Dienst Regulering is in tweede instantie nagegaan welke redelijke termijn reeds is vastgelegd door andere Europese regulatoren. Uit een vergelijkende benchmark die door IRG-Rail¹¹ in 2018 werd gepubliceerd blijkt dat de redelijke termijn in andere landen schommelt tussen de 10 werkdagen en één maand.¹² Het is eerder uitzonderlijk dat andere regulatoren een langere termijn toestaan. Uit de benchmark komt trouwens ook naar voor dat de redelijke termijn in de meeste gevallen voor alle dienstvoorzieningen en/of diensten geldt.

70. De Dienst Regulering is van oordeel dat de redelijke termijn die voor de Belgische dienstvoorzieningen en diensten zal gelden, in lijn moet liggen met de termijnen waarbinnen buitenlandse exploitanten toegangsverzoeken dienen te beantwoorden. Indien Europese exploitanten binnen een min of meer gelijklopende tijds marge dienen te reageren op toegangsverzoeken, dan kan dit enerzijds de competitiviteit en de *level playing field* tussen deze spelers verhogen. Anderzijds kan dit aspect in hoofde van de spoorwegondernemingen leiden tot een groter aanbod aan dienstverleners, indien de

¹⁰ Cfr. Bijlage II, punt 4, e) van de Recast.

¹¹ Independent Regulators' Group – Rail

¹² "Report on time limits set in the Member States for answering requests by railway undertakings for access to, and supply of services in the service facility pursuant to Article 13(4) of Directive 2012/34/EU", <https://www.irg-rail.eu/irg/documents/position-papers/199,2018.html>.

reactietermijn voor hen een belangrijke factor bij hun keuze van dienstverlener zou uitmaken.

71. Daarnaast mag van exploitanten van dienstvoorzieningen vandaag de dag verwacht worden dat zij snel en efficiënt reageren naar spoorwegondernemingen toe en dat zij een actieve rol binnen de betrokken markt op zich nemen. Deze aspecten zullen des te belangrijker worden in de nabije toekomst, en dit met het oog op het toenemende volume binnen het Europees spoorvervoer. Vanuit Europa wordt er immers naar gestreefd om enerzijds de trafiek van het goederenvervoer tegen 2030 met 50% te doen toenemen en tegen 2050 te verdubbelen, en anderzijds het hogesnelheidsvervoer te verdubbelen tegen 2030 en te verdrievoudigen in 2050.¹³ De exploitanten van dienstvoorzieningen zullen onder deze snel veranderende economische omstandigheden moeten kunnen beantwoorden aan de stijgende vraag van de sector. De *modal shift* kan pas worden verwezenlijkt als de spoorweginfrastructuur ondersteund wordt door een netwerk van dienstvoorzieningen dat op een moderne en toereikende manier gerund wordt.
72. Uit de rondvraag en de reacties na de publieke consultatie is gebleken dat sommige exploitanten van dienstvoorzieningen relatief eenvoudige toegangsverzoeken reeds binnen een beperkt aantal dagen kunnen beantwoorden. Voor bepaalde dienstvoorzieningen en/of spoorgebonden diensten zou er in de praktijk meer tijdsruimte nodig zijn.
73. Aangezien de Dienst Regulering geen onderscheid zal maken tussen de verschillende soorten dienstvoorzieningen en diensten, dient er een compromis gevonden te worden dat voor alle exploitanten haalbaar is en tegelijkertijd tegemoet komt aan de verwachtingen van de spoorwegondernemingen. De Dienst Regulering is van mening dat een zeer korte termijn zoals bijvoorbeeld gehanteerd wordt in het Verenigd Koninkrijk, momenteel niet realistisch of wenselijk is voor alle dienstvoorzieningen en diensten. Een uitzonderlijk lange termijn van drie maanden, zoals momenteel het geval is voor complexe toegangs aanvragen tot passagiersstations, is in dit opzicht evenmin aangewezen.
74. Daarnaast moet nog rekening gehouden worden met de vast te leggen termijn voor laattijdige aanvragen¹⁴ uit artikel 9, punt 4, 2^e lid van de Uitvoeringsverordening, indien de exploitant van een dienstvoorziening werkt met een jaarlijkse kalender voor de indiening van aanvragen. In dat geval moet er volgens deze wetsbepaling rekening gehouden worden

¹³ Doelstellingen uit de "Sustainable and Smart Mobility Strategy" van de Europese Commissie, <https://ec.europa.eu/transport/sites/default/files/legislation/com20200789.pdf>.

¹⁴ Artikel 3, 11) van de Uitvoeringsverordening definieert een "laattijdig verzoek" als "een verzoek om toegang tot een dienstvoorziening of een spoorgebonden dienst dat na het verstrijken van de door de exploitant van de betrokken voorziening vastgestelde aanvraagtermijn wordt ingediend".

met de termijnen van de infrastructuurbeheerder voor laattijdige aanvragen om rijpaden (*late path requests*). Op grond van artikel 36 van de Spoorcodex dienen deze aanvragen binnen een termijn van ten hoogste één maand te worden beantwoord.

75. Gelet op alle bovenstaande overwegingen legt de Dienst Regulering de redelijke termijn voor de beantwoording van

- **verzoeken om toegang tot en voor de levering van diensten in dienstvoorzieningen uit punt 2 van bijlage II van de Recast (artikel 9 punt 1 van de Uitvoeringsverordening *juncto* artikel 9, §4 van de Spoorcodex);**
- **laattijdige verzoeken om toegang tot dienstvoorzieningen en spoorgebonden diensten als genoemd in bijlage II, punt 2, onder a) tot en met d) en onder f) tot en met i) van de Recast, wanneer er een jaarlijkse termijn wordt gehanteerd (artikel 9 punt 4, 2^e lid van de Uitvoeringsverordening);**
- **verzoeken om toegang tot de aanvullende en ondersteunende diensten uit de punten 3 en 4 van bijlage II van de Recast (artikel 9 punt 5 van de Uitvoeringsverordening)**

vast op 30 (dertig) kalenderdagen, die lopen vanaf de eerste werkdag na de ontvangstbevestiging dat de aanvraag volledig is.

5. Beslissing

Gelet op artikel 9,§4 van de Spoorcodex en artikel 9 van de Uitvoeringsverordening die de Dienst Regulering de bevoegdheid verlenen om de redelijke termijn vast te leggen waarbinnen verzoeken van de spoorwegondernemingen om toegang tot dienstvoorzieningen en spoorgebonden diensten moeten worden beantwoord;

Gelet op de informatie die de Dienst Regulering tijdens zijn rondvraag bij exploitanten van dienstvoorzieningen en spoorwegondernemingen heeft bekomen;

Gelet op de schriftelijke reacties van NMBS en Infrabel naar aanleiding van de publieke consultatie over dit thema en de beoordeling ervan door de Dienst Regulering;

Gelet op het feit dat er vanwege andere exploitanten geen reactie op de publieke consultatie is gekomen;

Overwegende dat bij het nemen van deze beslissing rekening is gehouden met de bepalingen uit artikel 65, 2^e lid van de Spoorcodex;

Bepaalt de Dienst Regulering de redelijke termijn als volgt:

- A) De termijn voor het versturen door de exploitant van een ontvangstbevestiging aan de aanvrager, waarbij hem wordt meegedeeld of zijn toegangsverzoek al dan niet volledig is, bedraagt 5 (vijf) werkdagen. Indien de aanvraag onvolledig is, vraagt de exploitant binnen deze termijn om de ontbrekende informatie;**

- B) De termijn voor de beantwoording van ad-hoc toegangsverzoeken door exploitanten van dienstvoorzieningen bedraagt 5 (vijf) werkdagen, en dit voor de dienstvoorzieningen en diensten opgesomd in bijlage II, punt 2, punten a) tot en met d) en f) tot en met i) van de Recast. Indien de toegangsaanvraag volledig is hoeft de onder A) bedoelde ontvangstbevestiging niet verstuurd te worden. Indien de toegangsaanvraag onvolledig is, vraagt de exploitant via de onder A) bedoelde ontvangstbevestiging om de ontbrekende informatie ten einde binnen de 5 (vijf) werkdagen na het vervullen van de aanvraag het ad-hoc verzoek te kunnen beantwoorden;**

- C) De termijn voor de beantwoording van verzoeken om toegang tot en voor de levering van diensten in dienstvoorzieningen uit punt 2 van bijlage II van de Recast (artikel 9 punt 1 van de Uitvoeringsverordening *juncto* artikel 9, §4 van de Spoorcodex) bedraagt 30 (dertig) kalenderdagen, die lopen vanaf de eerste werkdag na de ontvangstbevestiging dat de aanvraag volledig is;**

- D) De termijn voor de beantwoording van laattijdige verzoeken om toegang tot dienstvoorzieningen en spoorgebonden diensten als genoemd in bijlage II, punt 2, onder a) tot en met d) en onder f) tot en met i) van de Recast, wanneer er een jaarlijkse termijn wordt gehanteerd (artikel 9 punt 4, 2e lid van de Uitvoeringsverordening) bedraagt 30 (dertig) kalenderdagen, die lopen vanaf de eerste werkdag na de ontvangstbevestiging dat de aanvraag volledig is;
- E) De termijn voor de beantwoording van verzoeken om toegang tot de aanvullende en ondersteunende diensten uit de punten 3 en 4 van bijlage II van de Recast (artikel 9 punt 5 van de Uitvoeringsverordening) bedraagt 30 (dertig) kalenderdagen, die lopen vanaf de eerste werkdag na de ontvangstbevestiging dat de aanvraag volledig is.

De Dienst Regulering beslist verder dat

- F) Deze beslissing de beslissing D-2016-05-S betreffende de vaststelling van de redelijke termijn waarbinnen de verzoeken van de spoorwegondernemingen om toegang tot, en levering van diensten in passagiersstations dienen te worden beantwoord, integraal vervangt;
- G) De termijnen bepaald onder A) tot en met E) binnen de 2 jaar zullen geëvalueerd worden.
- H) De exploitanten van dienstvoorzieningen de hierboven onder A) tot en met E) vastgelegde redelijke termijn die van toepassing is op toegangsaanvragen tot hun dienstvoorziening(en) en/of dienst(en) binnen de 60 werkdagen vanaf de publicatie van deze beslissing in het Belgisch Staatsblad opnemen in de beschrijving van de dienstvoorziening, conform artikel 4, punt 2, f) van de Uitvoeringsverordening.

6. Beroepsmogelijkheid

Tegen deze beslissing van de Dienst Regulering is overeenkomstig artikel 14, §1 van de Gecoördineerde Wetten op de Raad van State beroep mogelijk bij de Raad van State, afdeling bestuursrechtspraak. Het verzoekschrift tot nietigverklaring wordt ofwel per post aangetekend verzonden naar de griffie van de Raad van State, Wetenschapsstraat 33 te 1040 Brussel, ofwel wordt het ingediend volgens de elektronische procedure op de website van de Raad van State.

Bij een verzending per post moeten er naast het origineel verzoekschrift steeds drie eensluidend verklaarde afschriften worden bezorgd, te vermeerderen met een afschrift voor iedere verwerende partij.

De beroepen tot nietigverklaring moeten worden ingediend binnen een termijn van zestig dagen na de bekendmaking, betekening of kennisname van de beslissing.

Per verzoekende partij moet er een recht van 200 euro worden betaald binnen een termijn van 30 dagen.

Gegeven te Brussel, op 25 november 2021,

**Voor de Dienst Regulering van het Spoorwegvervoer en van de Exploitatie van de Luchthaven
Brussel-Nationaal,**

Serge DRUGMAND

Directeur